

Zabezpieczenie strażaków pracujących w strefie niebezpiecznej

Rozwiązania organizacyjne w KM PSP Toruń

Wstęp

Zabezpieczenie strażaków pracujących w strefie niebezpiecznej jest **obowiązkowe**.

Dlaczego?

Bo mówi o tym Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej

Oraz:

Bo jest to (co najmniej) **rozsądne** 😊

„Rozporządzenie o BHP”

§ 54. 1. Rozpoznanie, wyznaczenie strefy zagrożenia oraz inne czynności ratownicze wewnątrz tej strefy są wykonywane przez co najmniej dwóch strażaków.

2. Strażakom w strefie zagrożenia wyznacza się dwóch strażaków do asekuracji.

I co dalej?

Czy wyznaczenie rotacji asekuracyjnej, mimo, że spełnia wymóg Rozporządzenia, zapewni nam bezpieczeństwo?

Nie

Co może zwiększyć bezpieczeństwo?

Prawdopodobnie podejście „systemowe” do tego zagadnienia

Czy cokolwiek zapewni nam pełne bezpieczeństwo?

Nie

KM PSP Toruń

Podstawą skuteczności rozwiązań dotyczących „RIT” będzie zależało od:

1. SK KM PSP w Toruniu – **odpowiednie dysponowanie**
2. KDR-a – **świadomość konieczności realizacji zabezpieczenia**
3. Strażaków będących wyznaczonych do realizacji zabezpieczenia – **muszą wiedzieć co robić**

W efekcie „RIT” ma działać „w tle”, prawie bez ingerencji KDR-a

W skrócie

1. SK PSP dysponuje odpowiednią ilością zastępów.
2. Jeden „obcy” zastęp podczas dojazdu (po dojeździe) zadaje pytanie:
„Czy masz coś dla mnie? Jak nie, to będziemy RIT-em” – mimo sztuczności sugeruje by to pytanie padło obowiązkowo
3. Jeżeli jest decyzja, że zastęp ten będzie RIT-em, to od tego czasu „nie zawraca głowy KDR-owi” i sam organizuje wg wcześniej ustalonych zasad asekurację

Podejście systemowe w KM PSP Toruń

Polega na:

1. Określeniu jak ma się zachować strażak przed wejściem do strefy niebezpiecznej
2. Określeniu jak ma się zachować strażak, jeżeli będzie w niebezpieczeństwie – innym niż problemy z aparatem OUO
3. Określeniu jak ma się zachować strażak, jeżeli będzie w niebezpieczeństwie z powodu aparatu OUO

Powyższe dotyczy każdego strażaka

Podejście systemowe cd.

Polega na:

1. Określeniu co ma zrobić KDR przy zdarzeniu wymagającym zabezpieczenia – **nie przeszkadzać w tworzeniu zabezpieczenia** 😊
2. Określeniu jak ma zareagować KDR, jeżeli dowie się o zagrożonym strażaku
3. Określeniu jak ma postępować KDR podczas realizacji działań ratunkowych (w stosunku do zagrożonego strażaka)

Podjęcie systemowe cd.

Polega na wyznaczeniu zabezpieczenia („RIT”):

1. Która ma odpowiednie umiejętności
2. Które wie gdzie ma być
3. Które wie jaki sprzęt ma przygotować
4. Która wie co ma robić przed wejściem do działań
5. Która wie co ma robić, gdy będzie zadysponowana do działań
6. Która wie jak ewakuować poszkodowanego strażaka

Podójście systemowe cd.

Każde w poprzednich tematów **musi być** (jest lub będzie):

1. **Omówione**, „przegadane” – nie ma na to miejsca podczas działań
2. Jeżeli będzie potrzeba **tworzymy procedurę** postępowania
3. **Układamy ćwiczzenia**, zdobywamy umiejętności – aby można było liczyć na strażaków tworzących asekurację

Ramowe zasady **nie zmieniają się**, ale „RIT” powinien się rozwijać

Przykładowe procedury:

1. ...
2. ...
3. ...

Przykładowe ćwiczenia:

1. ...
2. ...
3. ...

Jeżeli mamy czas 😊

Wstęp – dla sceptyków

Wszystko o czym dzisiaj mówimy dotyczy **Komendy Miejskiej PSP w Toruniu**.

Nie mówimy o **małych, hipotetycznych Komendach** z jedną JRG.

Prawdopodobnie **bezpośrednio** nasze rozwiązania mogą być zastosowane w **większych Komendach** (z kilkoma JRG) – pewnie z jakimiś niewielkimi modyfikacjami,

Wstęp – dla sceptyków

Rozwiązania, o których dzisiaj będzie rozmawiać **nie muszą** być **obligatoryjne** (choć bardzo bym chciał, by były obowiązkowe), bo:

KDR jest za to odpowiedzialny (jak i za całą akcję ratowniczo-gaśniczą).

Ale:

Wstęp – dla sceptyków

Zagadnienia, które dzisiaj omawiamy **uporządkują, uproszą, ułatwią** (chyba 😊) organizację **obowiązkowej** części, jaką jest **zabezpieczenie ratowników działających w strefie zagrożenia.**

W efekcie RIT ma działać **w tle**, „prawie” bez ingerencji KDR-a.

Podstawowe pojęcia

Rapid Intervention Team, Rapid Intervention Crew

Rota asekuracyjna, zastęp asekuracyjny

Rota zabezpieczająca, zastęp zabezpieczający

Rota ratunkowa, zastęp ratunkowy

Grupa Szybkiego Reagowania

Dowódca nadzorujący strefę niebezpieczną

Oficer bezpieczeństwa

Podstawy prawne

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej

§ 53. 1. Podczas akcji ratowniczej, uwzględniając poziom dowodzenia, **kierujący akcją ratowniczą:**

- 1) rozpoznaje zagrożenia, informuje o ich występowaniu oraz wydaje polecenia mające na celu właściwe zabezpieczenie strażaka przed ich następstwami;
- 2) wyznacza strefy zagrożenia;
- 3) kieruje do wszystkich działań gaśniczych i ratowniczych co najmniej dwóch strażaków, wyznaczając spośród nich dowódcę;
- 4) ustala sygnały i środki alarmowe oraz **odwód niezbędny do udzielenia natychmiastowej pomocy poszkodowanym i zagrożonym;**
- 5) rozpoznaje i ustala najbezpieczniejsze drogi odwrotu lub ewakuacji;
- 6) nadzoruje pracę strażaków oraz stan ich zabezpieczenia na stanowiskach szczególnie zagrożonych;
- 7) współpracuje z personelem technicznym nadzorującym poszczególne urządzenia i instalacje techniczne.

Podstawy prawne

2. Kierujący akcją ratowniczą, w zależności od rodzaju wykonywanych czynności ratowniczych oraz panujących warunków atmosferycznych:

- 1) dokonuje odpowiednio częstej wymiany strażaków;
- 2) zapewnia strażakom możliwość ogrzania się i wymiany potrzebnych środków ochrony indywidualnej;
- 3) zapewnia strażakom napoje i posiłki.

3. **Dowódca nadzorujący strefę zagrożenia** lub jej wydzieloną część:

- 1) kontroluje, dla celów bezpieczeństwa, stan liczebny podległych strażaków, w szczególności przebywających w strefie zagrożenia;
- 2) organizuje, w miarę możliwości, pomiar czasu przebywania strażaków w strefie zagrożenia, z wykorzystaniem urządzeń do tego przeznaczonych lub kart pracy sprzętu dla ochrony dróg oddechowych;
- 3) **podejmuje decyzję o natychmiastowych poszukiwaniach zaginionych w strefie strażaków.**

Podstawy prawne

§ 54. 1. Rozpoznanie, wyznaczenie strefy zagrożenia oraz inne czynności ratownicze wewnątrz tej strefy są wykonywane przez co najmniej dwóch strażaków.

2. **Strażakom w strefie zagrożenia wyznacza się dwóch strażaków do asekuracji.**

§ 56. Wychodząc ze strefy zagrożenia, strażak melduje dowódcy o zrealizowanych zadaniach i o swoim stanie psychofizycznym.

§ 57. 1. **W przypadku uzyskania przez kierującego akcją ratowniczą informacji o osobie poszkodowanej (w tym również strażaka – przypisek autora) znajdującej się w strefie zagrożenia, kierujący tą akcją przyjmuje, że nastąpił stan bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego.**

2. W sytuacji uzyskania informacji, o której mowa w ust. 1, strażak podczas wykonywania czynności ratowniczych może odstąpić od zasad powszechnie uznanych za bezpieczne, po wcześniejszym powiadomieniu o tym kierującego akcją ratowniczą lub dowódcy nadzorującego strefę zagrożenia.

Ilość ratowników

Rozporządzenie określa, że „strażakom w strefie zagrożenia wyznacza się **dwóch strażaków do asekuracji**”.

Rozporządzenie nie określa ilu strażaków może być asekurowane przez wspomnianych **dwóch strażaków**.

Stany osobowe zmian służbowych, Zasady dysponowania, ilość zadań podczas działań ratowniczo – gaśniczych najczęściej umożliwi wyznaczenie **roty do asekuracji (a w najlepszym wypadku zastępu)**.

W niektórych sytuacjach „stan liczebny asekuracji” musi być zwiększony (kilka zastępów). Będą to:

- duże, skomplikowane akcje ratowniczo – gaśnicze,
- przypadki, w których nastąpiło wykorzystanie roty asekuracyjnej (a więc bezpośrednie zagrożenie dla strażaków znajdujących się w strefie zagrożenia).

Zadania

Asekuracja, zabezpieczenie rot działających w strefie niebezpiecznych.

Ciągle, szczegółowe orientowanie się co dzieje się na terenie akcji (w szczególności w strefie niebezpiecznej).

Czy można ich wykorzystać do innych zadań?

Ewentualnie jakich?

1. Pomoc KDR-owi w podejmowaniu decyzji;
2. Wykonywanie czynności pomocniczych (przyniesienie sprzętu, mata sprzętowa, ...);
3. Organizacja (poukładanie) terenu akcji;
4. ...

Miejsce dla RIT

Wybór miejsca:

1. Umożliwiający sprawne wejście do działań;
2. Umożliwiający obserwację wykonywanych działań ratowniczych;
3. W pobliżu miejsca, gdzie przebywa KDR lub miejsce łatwo dostępne dla KDR-a;
4. Przy pojeździe gaśniczym z którego prowadzone są linie gaśnicze zastępów działających w strefie zagrożenia;
5. ...

Wyposażenie

1. OUO – dla siebie (i ratowanego?)
2. Pętle ratownicze – wyposażenie każdego ratownika
3. Linka strażacka – przygotowana do wykorzystania jako linka asekuracyjna
4. Nóż, kombinerki, obcinacze do kabli (szczypce do cięcia)
5. Radiotelefon
6. Hooligan – lub inne narzędzie
7. Nosze płachtowe?
8. Linia gaśnicza?
9. **Mózg**

Umiejętności jakie trzeba ćwiczyć (posiadać) dla każdego strażaka

1. Zachowanie się strażaka **wchodzącego do działań** w strefie niebezpiecznej (sygnalizator, ilość powietrza w butli, działanie OUO, poinformowanie dowódcy/strażaka nadzorującego strefę niebezpieczną o gotowości wejścia do działań)
2. Zachowanie się strażaka **w sytuacji zagrożenia** (wezwanie pomocy, sygnalizator, próba ewakuacji)
3. Zachowanie się strażaka **w przypadku awarii** sprzętu OUO.

Do opracowania

1. Proste i czytelne procedury zachowania w poprzednich sytuacjach
2. Jak kontrolować strażaków działających w strefie zagrożenia
3. Dowódca nadzorujący strefę niebezpieczną

Umiejętności jakie trzeba ćwiczyć (posiadać) dla RIT

1. Praca w OUO – dłuższa, bezstresowa, tor przeszkód
2. Zdejmowanie OUO z połączona maską
3. Przeszukiwanie pomieszczeń – linka, kamera
4. Ewakuacja ratownika po płaskim (2 osoby – jedna z przodu, druga między nogami, 1 osoba za paski OUO, pętla
5. Ewakuacja przy pomocy nasadki, noszy – deski z piwnicy
6. Ewakuacja przy pomocy drabiny przystawnej (na wędkę, między drabiną a ratownikiem)
7. Szybkie rozebranie OUO
8. Szybka resuscytacja ratownika w OUO (butla między nogami ratownika RIT, stabilizacja głowy, udrożnienie, zluzowanie pasków noszaka, rozpięcie ubrania bojowego
9. ...

Do opracowania

Ćwiczenia dla ratowników mogących stanowić asekurację (by wyrównać poziom i aby KDR mógł liczyć na tych strażaków) – **czyli wszystkich**

Siły i środki grup asekuracyjnych

1. **Poziom 0** - asekuracja wyznaczona ze strażaków będących na miejscu zdarzenia, wykonujących inne zadania (np. kierowca i KDR, ...)
2. **Poziom 1** – dwóch strażaków wydzielonych z sił i środków będących na miejscu zdarzenia, w tym ewentualnie jeden wykonujący inne zadania (rota asekuracyjna)
3. **Poziom 2** – czterech strażaków (zastęp asekuracyjny)
4. **Poziom 3** – istnieje konieczność ratowania strażaka, stworzenie co najmniej dwóch grup ratunkowych

Organizacja RIT na terenie KM PSP Toruń

1. Na początku kierowca i dowódca (czy będą mieli ubrane OUO czy przygotowane do działania)
2. Potem inne JRG (lub OSP?) – oni już ubrani, wyznaczeni formalnie, zabezpieczeni w OUO, ze sprzętem

3. Do dyskusji:

Czy przyjmujemy, że jeżeli nie ma innych zadań dla dojeżdżających zastępów z innych JRG to jeden z nich staje się asekuracją „z automatu”. Informują oni o tym KDR-a.

4. Ułatwienie – bo zgodnie z zasadami dysponowania jest nas „dużo”
5. Podmiany podczas akcji (ktoś kto działał staje się RIT, ale ma być po odpoczynku)
6. W chwili uruchomienia RIT niezbędne jest zadysponowanie/wyznaczenia kolejnych dwóch zastępów.

Taktyka działania przy konieczności wykorzystania RIT

Procedura wprowadzenia RIT do działań – do zmiany

1. Uzyskanie odpowiednich informacji
2. Wejście do działań (z linią, bez linii, bez linii przy czym kolejni budują linię,...)
3. Przeszukiwanie pomieszczeń (linka)
4. Odnalezienie strażaka (szybka ocena sytuacji, uszkodzonego strażaka, ewakuacja, jeżeli niemożliwa szybka ewakuacja to zabezpieczenie podstawowych funkcji życiowych, ...)
5. ...

Do opracowania

1. Zachowanie się rot asekuracyjnych
2. Taktyka działań
3. Wymiana informacji, doświadczeń zdobytych podczas akcji, ćwiczeń, szkoleń
4. ...

Wątpliwości

„Niektórzy cały czas będą chcieli być RIT-em, bo on i tak nic nie robi”

Nie, ponieważ:

1. Właściwie, przez cały początkowy okres akcji, RIT **ma co robić** (przygotowuje się do działań, przygotowuje sprzęt sprzęt, wykonuje rozpoznanie itp.);
2. RIT to rota przygotowana do działań – **można ją wykorzystywać jako drugą rota** do wejścia po wyjściu pierwszej (rotacja ratowników).
3. Podczas ćwiczeń możemy (powinniśmy) wprowadzać RIT do działań – będą wtedy ciężko pracowali 😊.

Co dalej?

1. Wprowadzamy dysponowanie:
 - na teren JRG 1 – 2 lub 3,
 - na teren JRG 2 – 1 lub 3
 - na teren JRG 3 – 1 lub 2
 - na teren JRG 4 – 1 lub 3
2. Zastęp z „obcej JRG” zadaje pytanie ...
3. KDR podejmuje decyzje – albo zgodnie z naszymi oczekiwaniami, albo jak chce ...
4. Co roku organizujemy warsztaty (szkolenie, odprawy) dotyczące RIT – co roku inna JRG (ew. zmiany organizacyjne, ćwiczenia praktyczne itp., ciekawostki,...)